

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 10. prosince 2021

Další vláda končí a zákon o zapojení obcí do výběru úložiště nikde

Návrh ministra Karla Havlíčka potřebuje zásadně přepracovat

Vláda premiéra Andreje Babiše je u konce a zákon, který měl zajistit respektování zájmů obcí a jejich občanů při výběru a povolování hlubinného úložiště vysoko radioaktivních odpadů, stále neexistuje. Legislativní rada vlády přerušila projednávání návrhu, který vládě po letitých průtazích předložilo Ministerstvo průmyslu a obchodu [1]. Jeho obsah je však ve vážném rozporu nejen s dotčenými obcemi sdruženými v Platformě proti hlubinnému úložišti, ale i se Svazem měst a obcí ČR. Samosprávy od zákona očekávají výraznější posílení svých možností při rozhodování o úložišti, jaké je starostům slibováno od roku 2011, kdy první práce na této legislativě začaly a které požaduje český atomový zákon i evropská směrnice [2]. Očekáváme, že nová vláda v souladu se svojí koaliční smlouvou návrh přepracuje ve spolupráci s obcemi [3].

Návrhu zákona od ministra Karla Havlíčka, který má Platforma k dispozici, vytýkají obce zejména:

- Navržená míra zapojení obcí a veřejnosti do procesu rozhodování o výběru lokality pro úložiště je nedostatečná a nemůže zajistit respektování zájmů obcí a jejich občanů. Skutečně efektivní může být jen tehdy, pokud obce či veřejnost mohou ovlivnit, zda v dané lokalitě vůbec bude proces pokračovat. To lze zajistit uložením povinnosti Správy úložišť vyžádat si před zahájením konkrétního řízení souhlas dotčených obcí.
- Předložený návrh věcného záměru téměř zcela opomíjí zapojení veřejnosti a dělá z občanů obcí prakticky pouhé statisty při povolovacích řízeních.
- V návrhu chybí systémové nastavení kompenzací pro obce pro celý proces vyhledávání a výběru lokality pro úložiště, jeho povolování a provoz.

Představitelé obcí reálně podle dnešních právních norem nemají příliš možností, jak obhajovat zájmy svých občanů při hledání místa pro úložiště. Pouze v některých povolovacích řízeních mohou podat své připomínky nebo se odvolat, rozhoduje však úřad nebo ministr, v jehož zájmu je povolení vydat. Případná žaloba nemá odkladný účinek na provádění průzkumných či stavebních prací. Spolurozhodování samospráv, které Platforma žádá, je princip běžně používaný v mnoha demokraticky vyspělých zemích a rozhodně pak v těch, kde již pokročili v povolování úložiště, jako ve Švédsku nebo Finsku.

Příprava zákona je mimo to dalším selháním státní správy, která si na přípravu legislativy najímá externí právní kanceláře. V tomto případě jde o smlouvu s advokátní kanceláří HAVEL & PARTNERS s.r.o., kterou uzavřelo SÚRAO a navazující na smlouvy s advokátem Janem Zemánkem. Celková suma za tyto práce má podle registru smluv činit takřka 4 miliony korun [4].

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Antonín Seknička, místostarosta obce Cejle

tel.: 733 309 796, e-mail: mistostarosta@cejle.cz

Antonín Seknička, místostarosta obce Cejle z lokality Hrádek a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „Po ministrech průmyslu, kteří narovnání postavení samospráv vůči státním úřadům při hledání hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů jen odsouvali na své nástupce, čekáme od nové vlády výraznější obrat. Nabízíme k tomu i pomocnou ruku. Za podporu také děkujeme Svazu měst a obcí, který problematiku nedostatečných práv obcí u tak zásadní stavby vnímá obdobně, jako přímo dotčené obce ve vybraných lokalitách.“

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 51 členů (35 obcí a měst a 16 spolků) za účelem **prosazení** změny v přístupu státu k nakládání s vyhořelým jaderným palivem a dalšími radioaktivními odpady, který se nebude omezovat jen na hlubinné úložiště. Platforma dále prosazuje, aby **rozhodnutí o výběru lokality** pro případné ukládání bylo **podmíněno předchozím souhlasem dotčených obcí**. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Antonín Seknička, místostarosta obce Cejle a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 733 309 796, e-mail: mistostarosta@cejle.cz

Poznámky:

[1] <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/tiskove-zpravy/legislativni-rada-vlady-se-zabyvala-navrhem-zakona-o-rizenich-souvisejicich-s-hlubinnym-ulozistem-radioaktivniho-odpadu-192758/>

[2] Atomový zákon č. 263/2016 Sb., par. 108 odst. (4): „Postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při stanovení chráněného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu a postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle § 117 odst. 1, a jejich občanů v těchto procesech, stanoví zvláštní zákon.“

Směrnice Rady 2011/70/Euratom v článku 10 Transparentnost, odst. 2 uvádí: „Členské státy zajistí, aby veřejnost měla v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky potřebnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.“

[3] "Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Jsme otevření i jiným řešením, než je konečné hlubinné úložiště v ČR.", [Koaliční smlouva uzavřená mezi Občanskou demokratickou stranou, stranou KDU-ČSL, stranou TOP 09 \(koalice SPOLU\), Českou pirátskou stranou a hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ \(koalice Piráti a Starostové\) na volební období 2021–2025](#)

[4]

[Smlouva s advokátem Janem Zemánkem č. 12554496](#) ze 7. 5. 2020, cena s DPH: 2 395 800 Kč

[Smlouva s advokátem Janem Zemánkem č. 13890896](#) z 24. 9. 2020, cena s DPH: 106 480 Kč

[Smlouva s advokátem Janem Zemánkem č. 17220831](#) z 19. 7. 2021, cena s DPH: 532 400 Kč

[Smlouva s advokátní kanceláří HAVEL & PARTNERS s.r.o. č. 18560727](#) z 1. 12. 2021, cena s DPH: 937 750 Kč

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Antonín Seknička, místostarosta obce Cejle

tel.: 733 309 796, e-mail: mistostarosta@cejle.cz